

Barcelona

Jacint Vila, 84 anys

Anna Fonoll, 20 anys

DE COM JACINT VILA, VA PASSAR A CRIDAR-SE KEITH VILA

Fa relativament poc, el nostre octogenari Cinto tot dirigint-se al casal per jugar a la butifarra, es trobà un parell de joves que miraven un mapa per trobar on havien d'anar per agafar l'autobus direcció l'aeroport. En Cinto eixerit com és i xispejant-li el blau dels seus ulls de records, s'hi apropa i els hi pregunta: "Do you speak english?". Els joves, que venien de Lituània a peu, li expliquen que volen arribar fins a Granada, i en Cinto els dóna totes les indicacions possibles perquè aquests arribin a bon port.

Netejar el peix i les patates, ficar-les a la peladora, tallar-les i fregir-les amb oli de cacahuet o bé amb greix, depenent del dia. Sota el fil musical de My way d'en Frank Sinatra, en Keith s'aixeca cada dia a les sis del matí i agafa dos autobusos per arribar als dos fish and chips on treballa a Melbourne cobrant el just per comprar-se el tabac, ja que el seu tiet Pere no li paga cap tipus de sou.

Però no només això, als caps de setmana, en Keith va a treballar a Wandin, un poble a prop de Melbourne on el seu tiet hi té un terreny. Va ser just allí on va conèixer un home que li féu una oferta: "Et donaré un xelin per cada pell de conill que aconseguieixis". En Cinto, perquè així és com realment es diu el nostre protagonista, ni tan sols sabia fer funcionar una arma, però segurament pensà que millor fer-la funcionar per caçar conills que no pel que les estaven utilitzant en aquells moments a Barcelona, el seu lloc d'origen, on s'hi trobaven en plena Guerra Civil. I així va ser com va poder anar fent una mica de calaix i podia permetre's anar als balls amb el seu company de feina i amic, Frank Taylor. A les fires, en Cinto, en Frank i el jazz americà amenitzaven les tardes i els vespres a les joves australianes que tenien els xicots lluitant a la II Guerra Mundial. A més, que a Melbourne s'hi podia viure tranquil doncs, els japonesos només arribaven a bombardejar al nord de l'illa.

Precisament era això el que buscava la mare d'en Cinto quan li va comprar un bitllet d'avió fins a Marsella i un bitllet de vaixell fins a Melbourne. Llavors en Cinto només tenia 14 anys i tenia tots els números d'acabar lluitant a la Guerra Civil. Durant aquells dies van viure a Rellinars, un poble més amunt de Terrassa, on hi havia poques distraccions i menjaven el que podien, tenint per sort, l'ajuda del tiet Pere que els enviava cada mes un paquet de conserves.

Poc sabia on l'enviaven, poc sabia que a Austràlia hi havien cangurs, o fins i tot que parlaven l'anglès. L'únic que sabia era que el seu tiet Pere, la seva tieta i les seves cosines l'esperarien allà. Després de passar 30 pesats i avorrits dies sense parlar amb gairebé ningú al vaixell, doncs ningú parlava o entenia ni català ni castellà, baixà del vaixell tot proclamant: "Sóc el Cinto! Sóc el Cinto!!", allí on finalment l'anomenarien Keith Vila.

Finalment, en Cinto arriba a una nova terra, amb una nova gent, amb una altra llengua, però s'hi adapta perfectament: al principi treballant tant que fins i tot quan es va anar a fer el carnet d'identitat, li demanaren que tornés més endavant i que a partir d'ara treballés amb guants, doncs tenia els dits plens de durícies i no podia quedar marcada la seva empremta dactilar, però amb el pas del temps ja podent gaudir una mica més de la seva joventut. El jove Cinto esperava amb deliri poder sortir de la feina i anar a casa el seu tiet, on hi tenia una caseta annexa al jardí per a ell sol: poder dutxar-se, afaitar-se, empolainar-se, sopar poc (per ballar lleuger) i sortir a ser el barceloní de la ciutat australiana a moure l'esquelet amb In the mood de Glenn Miller, entre d'altres.

Però quan ja va fer nou anys que no veia ni pares ni germana i només sabia d'ells per carta, decidí tornar

a Catalunya. Tot i que no seria tan fàcil, doncs a Austràlia no hi havia ni consolat ni ambaixada espanyola i va haver de nacionalitzar-se com ciutadà australià. A més, en Cinto previsor com és, va deixar cent lliures a Austràlia perquè no sabia el que es podia trobar a Catalunya i així poder tornar amb les esques una mica més cobertes. Així doncs, en Cinto decidit va comprar-se un bitllet que li costà 130 lliures, que ni més ni menys sortia en una setmana. Ràpidament va haver-se de despedir de tothom: les seves cosines Henrietta, Francis, Mary, Nuring, el seu tiet Pere, la seva tieta, en Frank...

Però que bé que s'ho va passar en aquell vaixell! Habitació individual, piscina, noies joves, festes... i a més ara l'entenien! Què ràpid li van passar aquells 30 dies i què lents li van passar quan el viatge havia estat a la inversa nou anys abans!

I es va embarcar de tornada cap a Londres... I de Londres, tot i que li van posar difícil, doncs per entrar a Catalunya li van dir que trigaria uns set o nou mesos, per fi pogué agafar un tren que passà per la costa francesa, que arribà a Portbou i que finalment arribà al seu darrer punt de trajecte, del qual havia sortit feia nou anys: Barcelona.

En Cinto va trobar Barcelona igual que sempre, per ell res havia canviat "La plaça Universitat està igual ara que fa 40 anys i que ho estarà d'aquí 40 anys més", només que ara era australià. Aviat conegué a una barcelonina molt guapa, com diu en Cinto amb un somriure, la Roser, i es van casar. Però fins i tot abans de casar-se li van demanar que havia de dur un paper demostrant que era solter, fet que la Roser ja donava per sentat. Un cop casat i a Barcelona, la vida li va canviar: treballà de comercial amb el seu pare portant, entre d'altres, la fàbrica de les galetes Monte, del carrer Manso, i viatjant per tot Catalunya: Reus, Tarragona, Figueres, Girona, Banyoles... I cada estiu, un cop ja van tenir nens, l'Eugeni i en Toni, els portaven a Palamós tot el juliol, on mentre la Roser i els nens jugaven a la platja, en Cinto anava a pescar i agafar musclos amb camisa i barret perquè no li agradava com el sol li deixava la pell.

L'IMPORTANT DE LA VIDA

Fa 70 anys, espanyols i italians viatjaven a Melbourne per guanyar-se la vida o fugint d'una guerra, com passa avui dia al nostre país on ve gent de fora per fer les feines que feia en Cinto a la llunyana Oceania: peixeter, pagès, o bé del que es necessiti més mà d'obra, amb els que segurament guardarà algun paralel·lisme.

Per a en Cinto tots els països són iguals, tot i que el millor lloc per viure és allà on hi tens la família, i en el cas d'en Cinto Barcelona, perquè a més es menja molt bé i sempre hi ha festa i ambient. Per això deuen venir tants estrangers a visitar-la, fet que a en Cinto li agrada molt, doncs així pot practicar el seu anglès en directe, que ja el practica també a casa llegint les novel·les que remena i troba al mercat de Sant Antoni. Per a en Cinto doncs, no és què mereix la pena de viure, sinó amb qui val la pena viure: amb la seva família, de la qual en va viure allunyat durant anys, i amb la que ha pogut formar ell juntament amb la Roser, de la qual ja és avi de tres néts.

En Cinto és un clar exemple de la voluntat i l'amor d'una mare perquè el seu fill no veiés les atrocitats d'una guerra fratricida, i també un exemple d'aventura per a un nen de 14 anys que venia de Rellinars i aterrà els seus a Melbourne, el mateix nen que avui amb 84 anys deixaria sorprès a qualsevol de nosaltres tot dient-nos: "See you soon!".

DE CÓMO JACINT VILA, PASÓ A LLAMARSE KEITH VILA

Hace relativamente poco, nuestro octogenario Jacinto, mientras se dirigía al centro cívico para jugar a la butifarra, se encontró a un par de jóvenes que miraban un mapa para saber donde tenían que ir para coger el autobús en dirección al aeropuerto. Jacinto vivaracho como es y chispeándole el azul de sus ojos de recuerdos, se acerca y les pregunta: "Do you speak English?". Los jóvenes, que venían de Lituania a pie, le explican que quieren llegar hasta Granada, y Jacinto les da todas las indicaciones posibles para que lleguen a buen puerto.

Limpiar el pescado y las patatas, meterlas en la peladora, cortarlas y freírlas con aceite de cacahuete o bien con grasa, dependiendo del día. Bajo el hilo musical de My way de Frank Sinatra, Keith se levanta todos los días a las seis de la mañana y coge dos autobuses para llegar a los dos fish and chips en los que trabaja en Melbourne y en los que cobra lo justo para comprarse tabaco, ya que su tío Pedro no le paga ningún tipo de sueldo.

Pero no solo eso, los fines de semana, Keith va a trabajar a Wandin, un pueblo cerca de Melbourne donde su tío tiene un terreno. Fue justo ahí donde conoció a un hombre que le hizo una oferta: "Te daré un chelín por cada piel de conejo que consigas". Jacinto, porque así es como realmente se llama nuestro protagonista, ni siquiera sabía utilizar un arma, pero seguramente pensó que mejor usarla para cazar conejos, que para lo que las estaban utilizando en aquellos momentos en Barcelona, su lugar de origen, inmersa en plena Guerra Civil. Y así fue como pudo ir ahorrando un poco y podía permitirse ir a los bailes con su compañero de trabajo y amigo, Frank Taylor. En las ferias, Jacinto, Frank y el jazz americano amenizaban las tardes y los anocheceres de las jóvenes australianas que tenían a sus chicos luchando en la II Guerra Mundial. Además, en Melbourne se podía vivir tranquilo ya que los japoneses solo llegaban a bombardear el norte de la isla.

Precisamente era eso lo que buscaba la madre de Jacinto cuando le compró un billete de avión a Marsella y un billete de barco con destino a Melbourne. Entonces Jacinto solo tenía 14 años y tenía todas las papeletas para acabar luchando en la Guerra Civil. Durante aquellos días vivían en Rellinars, un pueblo más allá de Terrassa, donde había pocas distracciones y comían lo que podían, teniendo por suerte, la ayuda del tío Pedro que les enviaba cada mes un paquete de conservas.

Poco sabía a dónde le enviaban, poco sabía de que en Australia había canguros, o incluso que hablaban inglés. Lo único que sabía era que su tío Pedro, su tía y sus primas lo esperarían allí. Después de pasar 30 pesados y aburridos días sin hablar con casi nadie en el barco, pues nadie hablaba ni entendía catalán ni castellano, bajó del barco proclamando: "¡Soy Jacinto! ¡Soy Jacinto!", allí donde finalmente le llamarían Keith Vila.

Finalmente, Jacinto llega a una nueva tierra, con una nueva gente, con otra lengua, pero se adapta perfectamente. Al principio trabajaba tanto que incluso cuando se fue a hacer el carné de identidad, le pidieron que volviese más adelante y que a partir de ese momento trabajase con guantes, pues tenía los dedos llenos de callos y no podía dejar marcada su huella dactilar.

Con el paso del tiempo pudo gozar algo más de su juventud. El joven Jacinto esperaba con delirio poder salir del trabajo e ir a casa de su tío, donde tenía una casita anexa al jardín para él solo: ducharse, afeitarse, emperifollarse, cenar un poco (para bailar ligero) y salir para ser el barcelonés de la ciudad australiana, y mover el esqueleto con In the mood de Glenn Miller, entre otras.

Después de nueve años de no ver a sus padres ni a su hermana y solo saber de ellos por carta, decidió volver a Cataluña. No le resultó fácil, ya que en Australia no había ni consulado ni embajada española y tuvo que nacionalizarse como ciudadano australiano. Además, Jacinto, previsor como es, dejó cien libras en Australia porque no sabía lo que se podía encontrar en Cataluña y así poder volver con las espaldas un poco más cubiertas. Jacinto, decidido, se compró un billete de barco que le costó 130 libras y que salía en una semana, se

tuvo que despedir rápidamente de todo el mundo: sus primas Henrietta, Francis, Mary, Nuring, su tío Pedro, su tía, Frank...

Pero, ¡qué bien se lo pasó en aquel barco! Camarote individual, piscina, chicas jóvenes, fiestas... y, además, ¡ahora le entendían! ¡Qué rápido le pasaron aquellos 30 días y qué lentos fueron cuando el viaje lo hizo a la inversa nueve años atrás!

Se embarcó de vuelta a Londres. Aquí se lo pusieron difícil, ya que le dijeron que tardaría unos siete o nueve meses en entrar a Cataluña. Por fin pudo coger un tren que pasó por la costa francesa, que llegó a Portbou y que finalmente llegó a su destino final, desde el que había salido hacía nueve años: Barcelona.

Jacinto vio Barcelona igual que siempre, para él nada había cambiado “La plaza Universidad está igual ahora que hace 40 años y lo estará de aquí a 40 años más”, aunque ahora era australiano. Pronto conoció a una barcelonesa muy guapa, como dice Jacinto con una sonrisa, Rosario, y se casaron. Pero incluso antes de casarse le pidieron que llevara un papel demostrando que era soltero, algo que Rosario ya daba por sentado. Una vez casado y en Barcelona, la vida le cambió: trabajó de comercial con su padre llevando, entre otras, la fábrica de las galletas Monte de la calle Manso, y viajando por toda Cataluña: Reus, Tarragona, Figueras, Gerona, Bañolas... Y todos los veranos, cuando ya tuvieron hijos, Eugeni y Toni, les llevaban a Palamós todo el mes de julio, donde mientras Rosario y los niños jugaban en la playa, Jacinto iba a pescar y coger mejillones con camisa y sombrero porque no le gustaba como el sol le dejaba la piel.

LO IMPORTANTE DE LA VIDA

Hace 70 años, españoles e italianos viajaban a Melbourne para ganarse la vida o huyendo de una guerra, tal y como pasa hoy en día en nuestro país donde viene gente de fuera para hacer los trabajos que hacía Jacinto en la remota Oceanía: pescador, campesino, o bien de lo que se necesite más mano de obra; gente con la que seguramente guardará algún paralelismo.

Para Jacinto todos los países son iguales, a pesar de que el mejor lugar para vivir está allí donde tienes a la familia, en el caso de Jacinto, Barcelona, porque además se come muy bien y siempre hay fiesta y ambiente. Por este motivo deben venir tantos extranjeros a visitarla, lo que a Jacinto le gusta mucho, pues así puede practicar su inglés en directo, que ya lo practica también en casa leyendo las novelas que encuentra en el mercado de San Antonio. Así, para Jacinto, la cuestión no es qué merece la pena vivir, sino con quién merece la pena vivir: con su familia, de la que vivió alejado durante años, y con la que ha formó él junto a Rosario, de la que ya es abuelo de tres nietos.

Jacinto es un claro ejemplo de la voluntad y el amor de una madre para que su hijo no viera las atrocidades de una guerra fratricida, y también un ejemplo de aventura para un niño de 14 años que venía de Rellinars y puso los pies en Melbourne, el mismo niño que hoy con 84 años dejaría sorprendido a cualquiera de nosotros diciéndonos: “See you soon!”.